

noviny Krakovan a Božce

číslo 49

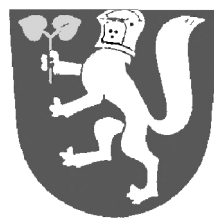
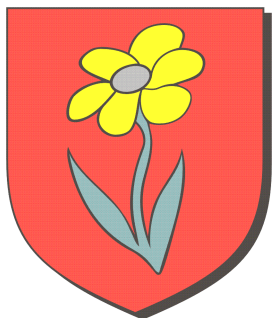
květen 2005

vydává OÚ Krakovany

cena 5 Kč

*Koruna stromu naší
vlasti je osekána, ale
kořeny národa tkví
pevně v jeho zemi.
Sestupme ke kořenům,
soustředme všechnu
svou starou rodovou
sílu do nich, jako jsme
to ve svých dějinách
učinili již tolikrát.
A koruna opět po čase
vyrazí novými
ratolestmi.*

Dr. E. Beneš
v říjnu 1938

Obsah čísla

- 2 Slovo starosty
- 3 Zprávy zastupitelstva obce
- 3 Bylinkové jaro
- 4 Radiolokační ústředna II. řádu KORALLE
- 6 Návštěva z Mikulínky
- 6 Pálení čarodějnic
- 7 Dětský karneval
- 7 Kurzy orientálního tance
- 8 Toulky naším okolím
- 9 Zlaté kameny od Hradského rybníka

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

čas od velikonočních svátků utekl neuvěřitelně rychle a rozkvetlý máj nám ohlašuje krakovanskou pouť posledním desetiletím spojenou s vydáváním novin Krakovan a Božce. V dnešním pouťovém vydání našeho čtvrtletníku Vás chci seznámit s dostavbou čističky odpadních vod (ČOV) a splaškové kanalizace v Krakovanech.

Začátkem května byly zahájeny dokončovací práce na ČOV.

Uvedené práce budou ukončeny na přelomu května a června a následně bude do ČOV zaústěna splašková kanalizace,

která je v současné době dovedena k vjezdu do podniku pana Tvrdíka. Zkušební provoz na ČOV bude zahájen v průběhu června. Souběžně se zahájením zkušebního provozu na ČOV budou zprovozněny čerpací stanice pod bývalou sušárnou a u starého hřiště. Ihned poté budou postupně přímo na řády splaškové kanalizace napojováni občané v Týnecké ulici (od bývalé cihelny

k Rohlíkovu hostinci), Lhotecké ulici (od pošty k domu p. S. Kolínského), v ulici od domu pí. Malinové k domu pí. Sedláčkové, bytové domy pod poštou, ulice V Chaloupkách, ulice na kruhovém objezdu v bývalém obecním sadě, ulice Zlodějská a ulice od domu pí. Strouhalové k vjezdu do areálu zemědělského družstva.

Horní část obce bude na splaškovou kanalizaci přímo napojena v druhé části dostavby. Splašky ze zbývajících částí Krakovan a Božce bu-

dou na ČOV svázeny fekálními vozy. Celá problematika spojená se zahájením provozu ČOV a kanalizace včetně přesných termínů a ceny stočného, bude v časném termínu sdělena každé domácnosti dopisem obsahujícím příslušná ustanovení zastupitelstva obce. Výstavba ČOV a kanalizace v Krakovanech musí být v souladu s rozhodnutím MŽP ČR dokončena do 30. 11. 2005. K tomuto datu musí obec předložit MŽP ČR závěrečné vyúčtování celé akce.

Zkušební provoz bude ukončen po 12-ti měsících a následně bude celé dílo zkolaudováno. Po kolaudaci přijde ČOV v létě příštího roku do řádného provozu. Vidíte, že na poměry naší obce obrovská akce se dá shrnout do krátkého článku. Pravděpodobně až s delším časovým odstupem budeme schopni posoudit rozsah a význam celé výstavby ČOV a kanalizace.

Mnozí v Vás si asi teď kladou otázky ohledně dostavby kanalizace ve zbývajících částech Krakovan a v celém Božci. Uvedená dostavba je nyní přímo provázána s připravovanou výstavbou obecního vodovodu, o které Vás budu informovat v posvícenském vydání našeho čtvrtletníku. Pokud se nám podaří sehnat na příští rok finanční prostředky na výstavbu vodovodu, bude výstavba kanalizace z pochopitelných důvodů odložena na pozdější dobu, ale to snad v tomto případě nikoho mrzet nebude.

Pevně věřím, že se nám díky vzájemné spolupráci a pochopení podaří výstavbu ČOV a kanalizace v stanoveném termínu dokončit. A že se tím podaří v střednědobém horizontu zlepšit kvalitu vody v domovních studních, protože ta má bezprostřední dopad na náš zdravotní stav.

Závěrem Vám přeji příjemné prožití léta a hlavně hodně zdraví. ❖

*J. Polák
starosta obce*

Zprávy zastupitelstva obce Krakovany

1. ZO projednalo a schválilo, v souladu se zákonem o obcích, rozpočet obce na rok 2005 jako vyrovnaný. Příjmová a výdajová část činí 6 768 484,- Kč. Vedle běžných příjmů a výdajů obce je největší položkou v rozpočtu výstavba kanalizace a ČOV.
2. V nejbližších dnech se obec dozví, zda nám bude přidělena dotace z MŠMT na rekon-

strukci Mateřské školy a školní jídelny. Pokud bude žádost vyřízena kladně, bude se o prázdninách ve ŠJ vyměňovat technické zařízení, nový rozvod elektřiny a vody, v obou budovách výměna oken, plynové topení v MŠ, za teplotní budovy a izolace.

3. ZO půjčilo našim občanům z Fondu rozvoje bydlení 150 000 Kč.

4. V současné době zpracovává firma Vodos Kolín projektovou dokumentaci na výstavbu vodovodu v naší obci do fáze stavebního povolení. Do července letošního roku zajistí tato firma stavební povolení a pokud se sežene státní dotace v příštím roce, začne se v roce 2006 s výstavbou vodovodu. Náklady na projektovou dokumentaci včetně geologického průzkumu budou asi 380 000,- Kč.
5. Obec v letošním roce přispěla na zajištění dopravní obslužnosti autobusovou dopravou částku 92 928,- Kč.
6. ZO schválilo prodej domu č. 147 (bývalá stará školka) firmě TOP – Instal za 300 000,- Kč.
7. ZO odsouhlasilo usnesení o zadání změny č. 1 územního plánu obce Krakovany. V rámci té-

to změny vzniknou obci další čtyři lokality pro bytovou výstavbu a jedna lokalita pro podnikání. Podrobněji Vás s tímto seznámí starosta na jarní veřejné schůzi.

8. Paní Moravcová se rozhodla (z důvodů pracovního vytížení) k 30. 6. 2005 ukončit práci obecní knihovnice. Od 1. 7. 2005 ji vystřídá paní Ludmila Kašíková. Paní Monice Moravcové patří velké poděkování za tuto práci, kterou dělala nejen velmi dobře a svědomitě, ale i s velkým zájmem.

9. Ve dnech 6. 5. – 8. 5. 2005 navštívilo naši obec pět zástupců z partnerské obce Mikulůvka na Vsetínsku. ❖

D. Tlučbořová

Bylinkové jaro

V kuchyni se během jara neobejdete bez bylinek a planých rostlinek, které postupně vyrůstají na zahrádkách i v okolní probouzející se přírodě. V brzkém jaru jde většinou o rostliny mrazu odolné, nebo takové, které již stihly obrazit. Každá z nich má svou specifickou chuť a význam. Je v nich ukryta velká síla a mnoho zdraví prospěšných látek, které náš organismus po dlouhé zimě uvítá.

Mateřídouška a tymián

Obě bylinky jsou blízkými příbuznými, mají podobné vlastnosti i látky, například vysoký obsah silic, tríslovin a flavonoidů. Působí protizánětlivě a dezinfekčně, podporují trávení, posilují žaludek a nervy. Nálev z kvetoucí mateřídouškové natě pomáhá při kašli a nespavosti. Díky vynikajícím chuťovým vlastnostem je zelená nat' vyhledávaným kořením, i sušený tymián si uchovává typickou vůni.

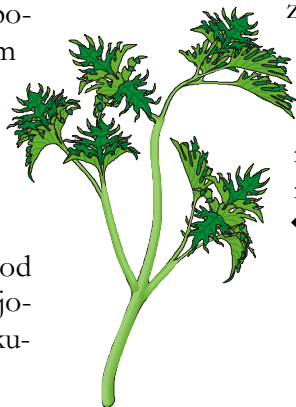
Dobromysl

Tato vytrvalá rostlina, kterou znáte také pod označením oregano, je příbuznou jednoleté majoránky. Vůni má intenzivnější, ale její využití v ku-

chyni je podobné. Hodně se používá ve francouzské kuchyni, kde je spolu se saturejkou, tymiánem, rozmarýnou a majoránkou součástí provensálského koření. Podporuje trávení, pomáhá při kašli a uklidňuje podrážděné nervy - kapka silice na polštáři navodí příjemné usínání - „dobrou mysl“.

Petrželová nat'

Obsahuje kromě silic hodně vitamínů a také železo a hořčík. Má antiseptické účinky a je součástí urologických čajů. Jako zelené koření se uplatňuje v mnoha pokrmech. Pro přípravu teplých jídel se hodí spíše odrůda s hladkými listy, protože je aromatictější a lépe snáší vyšší teplotu. Petržel kadeřavá se používá spíše na ozdobení, protože nezavadá a vydrží dlouho svěží. S konzumací petrželové natě byste to ale neměli přehánět, doporučená denní dávka je jedna polévková lžice. Ve větším množství by totiž mohl apiol obsažený v silici způsobit malátnost, překrvení a bolest hlavy. ❖

Podle časopisu Vlasta - volně zpracovala Radka Folprechtová

Radiolokační ústředna II. řádu "KORALLE" u obce Krakovany

Německé bunkry v okolí Krakovan vydávají přes 60 let svědectví o válečné historii Krakovan. Následující článek, který vyjde ve dvou pokračování, má za úkol přiblížit čtenáři, historii těchto německých bunkerů a konec 2. světové války v Krakovanech. Zdrojem informací byly kroniky Krakovan, Týnce nad Labem a Uhlířské Lhoty. Dále pak průzkum terénu v místech bývalé stanice. Ten v letech 1997 a 2000 postupně prováděli členové MILITARY CLUBu Kolín, kteří jsou autory tohoto článku.

Příchod Němců do Krakovan

V dosavadním průběhu celé války byly Krakovany u Týnce nad Labem v okrese Kolín celkem klidnou vsí. Válka zde byla vnímána kromě povinností jen díky občasným průjezdům německých kolon, nebo nějakou tou vyhláškou. Tato „pohoda“ trvala až do května roku 1944. Počátkem měsíce kdy začínaly rozkvétat ovocné stromy se zde 4. května objevily osobní vozidla s německými vojáky, kteří se začali zajímat o oblast při chrčické silnici na rozhraní katastrů tří obcí – Krakovan, Uhlířské Lhoty a Labských Chrčic. Dochází k prvním průzkumům terénu. Již 22. května byly německými ubytovateli zajišťovány byty. Bylo vydáno nařízení, dle kterého musela obec vyklidit kempeličku (čp. 206), mateřskou školu (čp. 147), Rohlíčkův sál a Sokolovnu. V areálu tamější cihelny (dnes ZD) byla Němci zřízena vojenská cvičná střelnice.

V dalších dnech se do Krakovan stěhovaly první německé soldatesky a nutno poznamenat, že se změnil tamní poklidný život. Jelikož vyprázdňené budovy nestačily, zabraly se dále dvě třídy obecné školy. Jelikož i toto bylo stále nedostačující zabírala se ještě každá lepší místnost v obci a jejich majitelé se musí uskrovnit.

Výstavba radarové stanice

Na výše uvedených místech mimo ves byla urychleně zahájena výstavba radarové stanice I.třídy s krycím názvem KORALLE. Podle původních záměrů Němců zde mělo prý být vystavěno i polní letiště (to však nelze písemně doložit), ale z důvodu nízké hladiny podzemní vody se muselo od tohoto plánu upustit. Začalo se budovat na pozemcích o rozloze zhruba 50 hektarů zčásti sestávajících z orné a z části lesní půdy. Na nucených pracích zde byli nasazeni čeští lidé z Trutnovska a Podkrkonoší. Veškeré zdejší sta-

vební práce prováděla kolínská stavební firma pana stavitele Záruby, jako stavební mistr firmy zde byl pan Staněk. Dozor vykonával starý Rakušan, asi 75letý, „kulhající dědek“, ke kterému, ač byl civil, měli německí vojáci bezmeznou důvěru. Co řekl bylo „svaté“, ale také za všechno zdejší dění nesl plnou zodpovědnost. Ten po dobu výstavby obýval ve vsi dům čp. 122. Velitelem celé posádky byl důstojník Flugmeldeabteilung major G. Trabert, původním povolání obchodník z Norimberka, který byl velitelem i hlásného obvodu Praha, rotám veleli nižší důstojníci

Příliv vojska byl také stále větší. Byty v obci již dávno nepostačovali a tak se v Borkách pod „sušárnou“ (vpravo při silnici ve směru na Hlavečnick) začalo s výstavbou velkých baráků s příslušenstvím.

Počet německých vojáků byl v té době 300 (ve stáří od 20 do 55 let) a žen 150 (od 18 do 40 let). Větší část německé posádky tvořili invalidní příslušníci Luftwaffe a staří vysloužilí vojáci, kteří již nemohli být nasazeni do bojů na frontu. Ti také chodili do zdejšího hostince hrát s civilisty karty. Vyvažováním pro celou posádku byl pověřen místní hostinský Jan Durek v hostinci (čp. 65), kterému byly k výpomoci v kuchyni střídavě určovány místní dívky.

Chování Němců, zvláště pak žen bylo drzé až vyzývavé. Starosta obce Josef Zubík byl stále o něco žádan. K výstavbě válečných objektů bylo zapotřebí mnoho materiálu. Ten museli místní hospodáři svážet i v době nejpilnějších polních prací. Toto dostali rozkazem a ten zkrátka museli splnit. Ovšem za veškeré tyto práce dostávali zapláceno a to prý velice dobře. Zpočátku museli používat potahy jak dobytčí, tak koňské. Ale po příhodě se starou krávou, která po odvezení nákladu na Němce vyvalila oči a vyplázla jazyk, jako kdyby chtěla chčipnout, již museli podle příkazů jezdit jen koňské potahy. Toto vše vyžadovalo velké sebezapření, aby se krakovanští obyvatelé vyhnuli nepřijemnostem.

Na druhou stranu nutno poznamenat, že díky přítomnosti takto velké posádky pro civilní obyvatelstvo prakticky neexistovala hospodářská kontrola, což byla svým způsobem a na svou dobu výhoda. Mezi vojáky se našli i tací, kteří chodili pro jídlo a pití k vesničanům, za což jim nosili různé věci, jako deky a části ošacení, které byly převážně kradené. Obyvatelé Krakovan museli mít při vstupu do radarového území na svoje pole německé propustky, ty však nebyly hlídkami většinou ani kontrolovány.

Po dostavbě ubikací mimo obec se do nich také celá posádka ihned nastěhovala, což znamenalo pro obyvatele Krakovan a Týnce nad Labem velké ulehčení. Jednalo se o nízké standardní dřevěné baráky válečného typu, kde byli ubytováni důstojníci, mužstvo a spojařky, umývárny a hygienické zařízení. Dále byly postaveny velké sklady munice a pohonných hmot a ne zcela dostavěný byl cihlový objekt s jedním podzemním podlažím se spoustou malých místností. Tento „tábor“ měl i vlastní studnu s velmi kvalitní vodou, která byla také do všech objektů rozvedena. Rozvod vody pro německou armádu prováděla firma František ŽÁK – instalatérství a topenářství z Týnce nad Labem.

Elektrické vedení bylo napojeno přímo na vysoké napětí a vedlo čtyř žilovým kabelem v zemi. Některé radary měly svůj diesela agregát, který vyráběl elektrickou energii pro pohyb těchto radarů. Agregáty pak byly chlazeny vodou z potoka Sváravy. Telefonní dráty vedly nad zemí asi po dvoumetrových dřevěných sloupech v polích směrem k Týnci nad Labem. Po nich vedly dráty různého průměru jeden vedle druhého, takže vedení nešlo v polích přelézt ani podlézt. Toto vedení vedlo do školy v Týnci nad Labem, kde bylo umístěno provizorní řídicí a velicí centrum do té doby než bude nové vybudováno přímo ve

vojenském prostoru. Odtud pak bylo i přímé telefonní spojení do Prahy a do Berlína. Práce při výkopech jam pro sloupy museli provádět krakovanští obyvatelé.

Dle pamětníků byla tato práce v písčité půdě celkem snadná i proto, že německý dozor dbal spíše na vzhledu jam, než na jejich hloubku a řídil se heslem „pomalu, ale pořádně“. Celý areál ubytoven, skladů PHM a munice byl pro větší maskování vystavěn mezi vzrostlými stromy v lese. Jednou ze zdejších zajímavostí byly zamlžovací a zadýmovací pece. Celkem jich zde bylo vystaveno 4 nebo 5 a to na různých světových stranách. Mě-

ly sloužit k eventuálnímu zadýmování prostoru, hlavně samotných radarů a vysílaček v otevřeném prostoru, v případě náletu a elektricky měla být zapálena ta, ze které strany foukal vítr na objekty.

V praxi však tyto pece, mimochodem místními lidmi považované za plynové komory, nebyly nikdy použity.

Dále byly v blízkosti ubytoven spousty zákopů, kupodivu beze zbraní, spíše jako ochrana pro osazenstvo v případě náletu na radarovou stanici. V souvislosti se čtvrtým náletem na kolínskou rafinerii Vacuum Oil Company a náletem na pardubickou rafinerii spojeneckými leteckými svazy, startujícími z italských letišť z oblasti Turína, se začínali místní lidé strachovat z bombardování zdejších vojenských objektů. (To že se letecké svazy blížily poznal každý a to podle natáčení radarů, takže tímto bylo dostatečně a včas varováno i civilní obyvatelstvo, které radary neustále sledovalo).

Při přeletu leteckých svazů měli však největší strach sami Němci, kterých se většina snažila ukryt v okolních borových lesích a v jakémkoliv větším houští. Při tomto náletu našťastí pro Němce nevyšel z žádné jejich zbraně jediný výstřel. Američtí piloti také na tuto „aktivitu“ odpověděli pouze několika výstřely z palubních zbraní, kterými však nebyl nikdo a nic zasaženo. To již ale většina posádky byla bezpečně ukryta mimo vojenský prostor. Místní lidé vidávali při přeletech letadel jak z křoví na mezích koukají vojákům pouze nohy a vedle nich pohozené zbraně. S americkým letectvem se pojí zdejší jedna příhoda.

Při návratu z jednoho z náletů na Pardubice měl jeden stroj, dle pamětníků stíhačka nejpravděpodobněji P-51 Mustang, poruchu a musel nouzově přistát na kótě 277,7 mezi Krakovanami a Týncem nad Labem. Další stroj přistál opodál, zatímco několik dalších letounů kroužilo nad ni-

mi. Po opravě potom oba stroje vzlétly a společně s ostatními odlétly pryč.

Během této opravy nepadl z německé strany jediný výstřel, ačkoliv místo přistání bylo od radarů celkem pěkně přehledné. Drtivá většina vojáků se totiž chtěla v klidu a hlavně ve zdraví dočkat konce války a tak se nevystavovali zbytečnému nebezpečí. Památku na tyto chvíle strachu našli

vesničané ještě pár let po válce. To když při kosení žita našli mumii německé vojačky, která tam snad v hrůze leteckého poplachu zaběhla a zemřela.

Další objekty zdejší radarové stanice byly již čistě technického charakteru. ❖

*Připravil M. Čábelka ml.
Zdroj: Military Club Kolín
Pokračování příště*

Návštěva z Mikulůvky

Minulý víkend 6.5. – 8. 5. přijeli na návštěvu Krakovan hosté z partnerské obce Mikulůvka (paní starostka a její sekretářka s manželem). Jejich první cesta vedla do areálu základní školy a mateřské školy, kde se setkali s dětmi a jejich učitelkami ještě při vyučování.

Po obědě si s panem starostou prohlédli obec.

Příjemný večer se členy zastupitelstva strávili v areálu kynologů, kde za vzorné obsluhy pana Zdeňka Nohejla, Martiny a Pavla Dostálových. K poslechu a tanci zahrála kapela pana Jana Svobody.

Na sobotní den byl naplánován celodenní výlet do historické vesnice řemesel a umění v Ostré (u Lysé nad Labem). Probíhaly tam slavnosti – Vikingové. Odpoledne odjeli do Dětěnic, kde si prohlédli zámek a pivovar.

V neděli dopoledne jsme se na obecním úřadě s nimi rozloučili. Protože jsem se nemohla sobotního výletu zúčastnit, požádala jsem nejmladšího účastníka, aby nás informoval, jak cesta probíhala. ❖

Jitka Holíková

Návštěva z Mikulůvky – sobotní výlet

U úřadu jsme měli být v 10, 00 hod. Pan starosta přijel o půl hodiny dříve. Nejdříve jsme jeli do Ostrý. Při cestě jsme viděli babky na cibuli. Potom jsme viděli pštrosí farmu a v ní pštrosy, jak běhali. Pak jsme konečně dojeli do Ostrý. Tam jsme si vyměnili peníze za groše.

Pan starosta, vlastně i mamka s paní Kašíkovou si dali na prvním stánku nějakou bublanici. Na čtvrtém stánku, vlastně v jídelně, jsem si dala kuřecí steak. Paní starostka si dala salát. Ta druhá paní z Mikulůvky si také dala tu bublanici.

V Ostré snad všechno bylo z doby Vikingů. Já jsem si tam udělala starověké mýdlo, co hrozně smrdělo. Pak jsme byli v Dětěnicích. Tam byla tma jak v pytli, to myslím vevnitř v hospodě. Byly tam tři sály. První uvítací sál, druhý kamenný sál a třetí kostnice. Objednali jsme si čtyři velké talíře. Pak jsme jeli domů. ❖

*Martina Douděrová,
žákyně 3.ročníku ZŠ Krakovany*

Pálení čarodějnic

Lidové obřady, obyčeje a pověry provázely v minulosti člověka při jeho práci i zábavách zvláště na venkově. Lid jimi uctíval pomyslné nadpřirozené síly, nebo je udržoval jako tradici proto, že mu poskytovaly množství zábavy.

V noci před prvním májem se ustálil

obyčej pálit ohně. Noc filipojakubská byla opředena kouzly a čáry. Obřady konané tuto noc měly za účel oslabit moc čarodějnic, před nimiž bylo třeba chránit úrodu a dobytek. Proto byly dveře chlěva poznamenávány třemi kříži. Další zvyk byl, že posvěcená májka se zavěsila ve stáji, kde po celý rok chránila dobytek před uhranutím.

Také větrová vrata do dvora se proplétala zelenými ratolestmi, které chránili před mocí nadpřirozených sil.

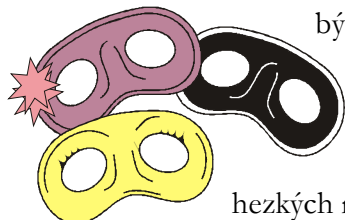
V letošním roce tento lidový obyčej připomněly našim občanům členové hasičského sboru.

Čarodějnický oheň vzplál 30. dubna na starém hřišti. ❖

S. Petříček, J. Rambousek

Dětský karneval

Letošní konání dětského karnevalu muselo být z důvodů chřipkové epidemie posunuto na pozdější termín, ale i přesto přišlo mnoho dětí ve velmi hezkých maskách.

Děti dostaly při příchodu razítko na ruku a sladkost do pusy. Na karnevale si mohly zatočit kolem štěstí a vytočit si tak některou

z mnoha cen – například: omalovánku, nafukovací balónek, lízátko, vodovky a jiné.

Některé odvážnější děti si zarecitovaly nebo zazpívaly do mikrofonu. Ke konci karnevalu bylo vybráno deset masek, které daly maminkám nejvíce práce a byly nejzdařilejší. Dostaly diplom a medaili a ostatní děti a masky lízátko. Doufám, že se karneval líbil a příště přijdou rodiče, babičky, dědové a hlavně děti se společně pobavit. ❖

L. Kašíková

Kurzy orientálního tance

Ženy z Krakovan i blízkého okolí se každou neděli scházejí v místní tělocvičně, aby pod vedením lektorky Pavlíny Švarcové vychutnávaly krásu orientálního tance. Tanec je charakteristický klidnými a plynulými pohyby, které jsou střídány rytmickým potřásáním boků, ramen a hrudníkem.

Tato forma pohybu je určena pro všechny ženy, bez ohledu na věk, kondici a váhovou kategorii. Má blahodárný vliv na páteř, břišní a pánevní svalstvo, ale i kyčle, hrudník a vnitřní orgány.

Jako forma relaxace a uvolnění je doporučována i lékaři. Proč nevyužít jedinečnou příležitost oprostít se od starostí všedního dne a cítit se příjemně a uvolněně. ❖

A. Pecková

Hasiči

V letošním roce oslaví místní sbor dobrovolných hasičů 120 let od svého založení. Touto cestou Vás zvou na oslavy tohoto výročí, které se konají na starém hřišti v Krakovanech dne 11. června 2005. Bude předvedeno:

- Ukázky výcviku hasičů.
- Výstava starých hasičích přístrojů.
- Závod se sbory dobrovolných hasičů z okolí.

L. Kašíková

Toulky naším okolím

Městečko Týnec nad Labem

Městečko Týnec nad Labem patří k nejstarším osadám kolínského okolí. První písemná zpráva je z roku 1110. Tehdy se jmenovalo Teynec na Hůrkách.

O rozvoji městečka se zasloužil rod Pernštejnů. Roku 1502 patřilo Vilémovi z Pernštejna, který zde zřídil pivovar a založil řadu rybníků. Za Pernštejnů byl v Týnci postaven první most přes Labe. Za Jana z Pernštejna byla panství prodána arciknížeti Maximiliánovi. V roce 1600 Rudolf II. Povyšuje Týnec na královské komorní město.

Městečko je rodištěm mnoha významných rodáků.

Mezi nejznámější patří profesor Jaroslav Perner, basista Národního divadla Vilém Heš, spisovatel František Hampl. Z Týnce pochází také matka básníka Petra Bezruče, Marie Brožková.

Z nejvýznamnějších kulturních památek je kostel Svatého Jana Křtitele, připomínkovaného v listinách okolo roku 1306 s cínovou křtitelnicí z roku 1630 a nádhernými obrazy Markovského a Scheywa, Velký dům č.p. 2, kostel

Panny Marie Sedmibolestné, zřícenina tvrze a Mariánský sloup se sousoším na náměstí. Za prohlídku stojí hrobka Augustína de Millern, generalisima Malase a jeho ženy Josefy Loigy de Netky.

Z mostu je snad nejhezčí pohled na městečko, připomínající svou polohou český Betlém. ❖

Kostel Nejsvětější Trojice v Lipci

Kostel Nejsvětější Trojice v Lipci postavila Žofie Klusáková, která byla majitelkou tvrze v roce 1597. Byl postaven v doznívající gotice, později však opravami značně pozměněný. K plochostropé obdélníkové lodi bylo roku 1770 přistavěno a křížově zaklenuto půlkruhové kněžiště. V západním průčelí kostela byla přistavěna roku 1758 hranolovitá věž.

Vnitřní zařízení kostela je barokové z počátku 18. století. Hlavní oltář pochází z roku 1742 a byl sem převezen z kapucínského kláštera v Kutné Hoře. Dřevěný reliéf sv. Jana Nepomuckého, vzácná řezbářská práce (odcizen v roce 1995), obrazy sv. Václava a sv. Vojtěcha a křížová cesta pocházejí z první poloviny 19. století.

V okně presbytáře je okenní transparent knížat Hohenlohu z roku 1893. ❖

J. Rambousek

Zlaté kameny od Hradského rybníka

Tuto pověst mi vyprávěl můj dědeček pan Splítek, svěřuje se paní Bubeníková.

V jednom statku v Božci měli starého čeledína. Od dětství se živil mezi cizími lidmi, až mu od těžké práce ruce ztvrdly jako kamení a přece nic neuchoval, aby si zabezpečil stáří. Když nemohl orat a jiné těžké práce vykonávat, uložili mu, aby pásal koně.

Vyháněl na pastviska kolem rybníků. Koně se klidně popásaly, mohl proto bez starostí usednout na břeh. V takových poklidných chvílích přemýšlel, co ho čeká ve stáří, až nebude moci žádné práce vykonávat, snad Bůh dá a nenechá ho hynout hladu.

Jednoho dne seděl na břehu pod vrbou a začal klímat, až se mu oči nadobro sklízily. Ve snu se před ním objevil stařeček vlídného pohledu a promluvil: „Až se probudíš, najdeš vedle sebe několik zlatých kamínků. Seber je a kup si čeho je ti třeba, ostatek si schovej na zlé časy. Nesmíš však nikomu prozradit, odkud to bohatství máš. Uposlechněš-li, můžeš na toto místo zase přijít a najdeš zlaté kamínky zas“.

Stařeček odcházel po hladině rybníka, uprostřed se otočil, pokynul rukou a zmizel pod hladinou.

Čeledín se probudil! Po jeho pravici skutečně čněli ze země zlaté kamínky. Čeledín je sebral a

zastrčil do kapsy u plátěných kalhot. V neděli se vypravil do Chlumce k židovi. Žid se podíval podezřívavě na chudý šat čeledína, ale neřekl nic. Vysázel pěknou částku peněz na stůl. Pasák shrnul peníze do plátěného pytlíčku.

Netrvalo dlouho, objevil se pasák znovu. Žid opět vysázel peníze na stůl a zeptal se odkud to zlato má, ale nedověděl se nic. Židovi to nešlo z hlavy. Už dávno mu nikdo neprodal tak čistý kov.

Když pasák opět přišel a položil na stůl tři zlaté kameny, řekl žid, že nekoupí, že musí vědět, odkud ty kameny jsou. Pasák se dušoval, že je to bohatství poctivě nabyté, ale žid nevěřil. „Nikomu zlato neleží u nohou“, namítal. „Nepovídej, žes ho nenabyl bez hříchu, nejlépe udělám, když tě předám právu“.

Stařík pověděl po pravdě. „Je-li tomu tak, přijď, budu rád od tebe zlato kupovat, je velmi dobré jakosti.“

Pasák se u žida už neobjevil, zlaté kamínky se na břehu rybníka přestaly objevovat. Štěstí bylo, že starému čeledínovi zůstalo tolik peněz, že se do smrti nemusel bát hladu. Žil spokojeně ve světničce u sedláka.

Rád vzpomínal na stařečka z Hradského rybníka. Kdo to byl? Jistě jste poznali, že to byl Hradský vodník. ❖

J. Rambousek

Omluva

Omlouváme se touto cestou panu Maškarincovi, kterému bylo ve vánočním čísle Novin Krakovan a Božce nedopatřením chybně napsáno jméno (Martinec).

Český červený kříž zve srdečně všechny ženy na akci pořádanou kosmetikou Avon na 5. ročník pochodu proti rakovině prsu. Tato firma věnovala již celkem 5.800.000,- Kč na tento boj.

Akce se koná 11. června 2005 v 10.00 hodin z Hradčanského náměstí v Praze.

Jede se vlakem z Týnce nad Labem tam i zpět. Tato akce je známá a má velkou účast. Je zajištěn zábavný program, kde vystoupí přední celebrity.

Pouť Krakovany

Lunapark – se svým lunaparkem je na krakovanskou pouť pozván pan Šmíd z Přelouče.

SK Krakovany Vás zve v sobotu 21. 5. od 20.00 hod. na **taneční zábavu**, která bude za příznivého počasí na místním hřišti. Hraje skupina Domino.

Fotbal

SK Krakovany Vás zve na následující fotbalová utkání:

Sobota 21. 5.

Krakovany žáci	-	Ovčáry	- od 15.00 hod.
Krakovany A	-	Ovčáry	- od 17.00 hod.

Neděle 22. 5.

Krakovany dorost	-	Vrbová Lhota	- 10.15 hod.
Krakovany B	-	Radovesnice II.	- 17.00 hod.

Čtvrtletník NOVINY KRAKOVAN A BOŽCE vydává OÚ v Krakovanech

<http://krakovanytimes.wz.cz>

Redakční rada : D. Tlučořová, M. Drábková, Mgr.A. R. Folprechtová, L. Kašíková, L. Kubíčková, Z. Neruda, J.Polák, S.Petříček st., J.Rambousek

Grafická úprava : M. Čábelka ml.

Náklad: 100 výtisků